

Wat vind jij ervan?

Opdracht: Recensies lezen en schrijven

1. Inleiding

“Deze film voldeed totaal niet aan mijn verwachtingen: de scenes waren langdradig, er zaten ‘grappen’ in waar ik niet om kon lachen en het einde – ik geloof niet dat ik ooit zo iets slechts heb gezien, nu weet ik nog niet hoe het verder gaat.” “Ik heb in lange tijd niet zo’n mooi boek gelezen! Ik kon me goed inleven in de hoofdpersoon. Het verhaal was spannend en ik heb het boek in drie dagen uitgelezen.”

In deze opdracht leren de leerlingen hoe een goede recensie eruit ziet, lezen ze enkele recensies en gaan ze zelf aan de slag met het schrijven van een recensie over een boek, film, voorstelling, concert, televisieprogramma, ... voor hun klasgenoten. Ze geven elkaar aan de hand van criteria kritische feedback.

vak	Nederlands
schooltype / afdeling	onderbouw havo/vwo
leerjaar	klas 2
tijdsinvestering	3 – 4 lesuren (180-240 minuten) + huiswerk
onderwerp	recensies lezen en schrijven, reviseren, feedback geven
Hogere denkvaardigheid	analyseren, evalueren
Referentiekader taal, niveau 2F	Zakelijke teksten: <ul style="list-style-type: none">• Legt relaties tussen tekstuele informatie en meer algemene kennis Fictionele teksten: <ul style="list-style-type: none">• Evalueert de tekst ook met realistische argumenten en kan persoonlijke reacties toelichten Schrijven <ul style="list-style-type: none">• Kan onderhoudende teksten schrijven en overtuigen met argumenten• Kan in teksten met een eenvoudige structuur trouw blijven aan het doel van het schrijfproduct
bron	http://www.scholieren.com/blog/2462/zo-schrijf-ik-een-recensie; http://nl.wikipedia.org/wiki/Recensie; www.laaglandlezer.nl/assets/laagland_student/recensie.doc

2. Opdracht

Inleiding

Waar gaat deze opdracht over?

Als je een boek wilt kiezen kan het prettig zijn als je van tevoren kunt lezen wat andere lezers van dat boek vinden: vonden ze het goed of niet, en waarom dan? Zo'n stukje tekst noemen we een recensie. Degene die de recensie schrijft, heeft het boek helemaal gelezen en geeft zijn mening, met voorbeelden en argumenten. Goede recensenten gaan ook in op de diepere betekenis van het verhaal. Sommige mensen vinden het juist niet prettig om, voordat ze een boek gaan lezen, al een recensie te lezen. Zij willen hun eigen mening vormen en niet beïnvloed worden door een recensie. Die mensen lezen de recensie liever nadat ze het boek gelezen hebben om hun mening te vergelijken met die van een ander.

Wat wordt er van je verwacht?

In deze lessen lees je recensies en oefen je in het schrijven ervan.

De opdrachten

LES 1: WAT VIND JIJ ERVAN? – Recensies lezen en schrijven

Na deze les weet je wat een recensie is, waar een goede recensie aan moet voldoen en kun je een recensie beoordelen.

Opdracht 1

Je gaat een recensie lezen, zodat je weet hoe een recensie eruit ziet. Je werkt voor deze opdracht in een tweetal. Je krijgt van je docent Werkblad 1, en twee voorbeelden van recensies per tweetal.

Lees allebei één voorbeeld van een recensie. Noteer voor jezelf in de eerste kolom van Werkblad 1 zaken die jou opvallen aan:

- het uiterlijk van de recensie
- de inhoud van de recensie
- het taalgebruik van de recensent

Vul daarna samen kolom 2 en 3 op het werkblad in. Op die manier zet je op een rijtje welke dingen jullie allebei terugzien in jullie teksten.

Opdracht 2

Je leest informatie over een recensie zodat je in de volgende les, wanneer je zelf een recensie gaat schrijven, weet waar je op moet letten. Je werkt eerst in een tweetal, daarna in een viertal. Je krijgt voor deze opdracht Werkblad 2 van je docent.

Lees de tekst op werkblad 2 en bedenk samen welke woorden op de lege plekken moeten komen te staan. Vul ze in.

Ga bij een ander tweetal zitten. Vergelijk jullie antwoorden op werkblad 2. Verbeter je antwoorden waar nodig. Antwoorden die jullie niet weten of niet zeker weten markeer je. Die bespreken jullie zo klassikaal.

Opdracht 3

Bij opdracht 2 hebben jullie op Werkblad 2 de antwoorden gemarkeerd die jullie niet wisten of niet zeker wisten. Deze antwoorden worden nu klassikaal besproken.

Opdracht 4

Maak samen met je docent en klasgenoten een schema waarin alle punten komen te staan waar je op moet letten bij het schrijven van een recensie. Je hebt hiervoor Werkblad 2 nodig, en Werkblad 3 dat je van je docent krijgt.

Opdracht 5

Je weet nu waar een recensie aan moet voldoen. Met deze punten ga je een recensie beoordelen. Je werkt opnieuw in een tweetal, en je hebt Werkblad 3, en de twee voorbeelden van recensies nodig. Je krijgt ten slotte nog Werkblad 4 van je docent.

Bekijk samen nog eens de twee voorbeelden van recensies. Bespreek of deze recensies voldoen aan de punten die jullie zojuist op Werkblad 3 hebben genoteerd. Geef op Werkblad 4 feedback aan de recensent: Aan welke punten van jullie Werkblad 3 heeft hij voldaan? Wat kan hij nog verbeteren aan zijn recensie?

LES 2: WAT VIND JIJ ERVAN? – Recensies lezen en schrijven

In deze les oefen je met het schrijven van een recensie.

Opdracht 6

In de vorige les ben je te weten gekomen waar een recensie aan moet voldoen. Je gaat nu zelf aan de slag met het stap voor stap schrijven van een recensie. Je krijgt hiervoor Werkblad 5 van je docent.

Voordat je je recensie gaat schrijven, maak je een schrijfplan. Vul het schrijfplan op Werkblad 5 in.

Opdracht 7

Nu ga je je eigen recensie schrijven. Je hebt de informatie van de Werkbladen 3 en 5 hiervoor nodig.

Schrijf een recensie over een boek, een film, een theatervoorstelling, een televisieprogramma of iets anders wat je ooit hebt gezien of gelezen en waarover je een klasgenoot iets wilt vertellen.

Zorg dat je recensie voldoet aan de punten in de checklist (Werkblad 3). En gebruik je schrijfplan (Werkblad 5).

Maak een eerste versie van jouw recensie. Als je je recensie in de les nog niet af hebt, dan kun je hem thuis afmaken. Lever de eerste versie van je recensie digitaal in bij je docent. Je docent zal vertellen vóór welke datum je dit ingeleverd moet hebben.

LES 3: WAT VIND JIJ ERVAN? – Recensies lezen en schrijven

In deze les oefen je het beoordelen van recensies, het geven van feedback aan klasgenoten en het ontvangen van feedback.

Opdracht 8

Je hebt voor deze opdracht je Werkbladen 3 en 6 nodig, en je eigen recensie uit de vorige les.

Ga in viertallen bij elkaar zitten en lees elkaars recensies.

Check of de recensies voldoen aan de punten op de checklist (Werkblad 3). Noteer bij elke recensie concrete tips en tops op Werkblad 6.

Nadat jullie elkaars recensies gelezen hebben, vertellen jullie elkaar de tips en tops die je opgeschreven hebt. Degene die naast de ontvanger zit, begint met het geven van tips en tops. Als anderen in je groep nog aanvullingen hebben, worden deze toegevoegd.

Zorg ervoor dat je bij de bespreking van je feedback tips en tops afwisselt en spreekt in de ik-vorm (*Ik vind dat..., ik zag dat ...*).

Leg de tips en tops die je gebruikt voor het verbeteren van je recensie voor jezelf vast op Werkblad 6.

Kies met je groepje de recensie die jullie het beste vinden. Die zal voorgelezen worden aan de rest van de klas.

Opdracht 9

Ook van je docent krijg je feedback op je recensie. Met behulp van de feedback die je bij opdracht 8 gekregen hebt én de feedback die je nu van je docent krijgt, maak je een tweede versie van je recensie.

Je werkt alleen aan deze opdracht. Je hebt Werkblad 6, je eigen recensie en de feedback van je docent nodig.

LES 4: WAT VIND JIJ ERVAN? – Recensies lezen en schrijven

In deze les gebruik je recensies om tot een oordeel over en een keuze voor een boek/film/ etc. te komen.

Opdracht 10

Je gaat terugkijken: hoe vind je dat het schrijven van de recensie is gegaan? Je werkt individueel aan deze opdracht en je krijgt er Werkblad 7 voor van je docent.

Schrijf op Werkblad 7 minimaal twee dingen die je de volgende keer anders gaat doen en minimaal twee dingen die je weer zo gaat doen als je een recensie gaat schrijven.

Opdracht 11

Je hebt nu zelf geoefend met het schrijven van een recensie en je weet waar een recensie aan moet voldoen. Bij deze opdracht oefen je opnieuw individueel in het gebruiken van een recensie zoals je dat in het dagelijks leven ook kunt doen wanneer je een boek, film, voorstelling of iets dergelijks zoekt om te lezen, te bekijken of naartoe te gaan.

Je docent heeft een boekje met alle recensies uit de klas gemaakt. Lees alle recensies in dat boekje. Noteer voor jezelf je eigen top 3 van leukste boeken, films, ... op basis van de recensies.

3. Toelichting

Waarom deze opdracht?

In deze lessenserie is ervoor gekozen de opbouw te hanteren van eerst kennismaken met de tekstsoort 'overtuigende tekst' (recensie) door voorbeelden van recensies kritisch te lezen en vragen te beantwoorden. Vervolgens passen de leerlingen de opgedane kennis toe bij het zelf schrijven van een recensie en oefenen ze met feedback geven aan en feedback ontvangen van medeleerlingen. Ten slotte maken ze functioneel gebruik van recensies waarmee een brug naar het dagelijks leven geslagen wordt. Deze verschillende activiteiten vragen om kritisch denken en communiceren. De leerlingen reflecteren op hun eigen leerproces. Door hen, d.m.v. verschillende werkvormen, met elkaar samen te laten werken en te laten overleggen worden ze uitgedaagd hogere orde denkvaardigheden als analyseren en evalueren actief te gebruiken. Hierbij wordt uitgegaan van inductief redeneren: vanuit een recensie destilleren de leerlingen de kenmerken die horen bij deze tekstsoort. Ze onderbouwen hun mening en spreken hun oordeel en waardering uit.

Wat wordt van de leerlingen gevraagd?

LES 1

Het schema hieronder laat zien op welke momenten en op welke manier de leerlingen samenwerken in deze les:

Opdracht	Klassikaal	Individueel	Duo	Viertal
1			X	
2			X	X
3	X			
4	X			
5			X	

In deze les werkt u met de leerlingen toe naar een checklist met criteria waaraan een recensie moet voldoen. Bij opdracht 1 en 2 bekijken de leerlingen voorbeelden van recensies en halen ze hun voorkennis op. Bij opdracht 3 en 4 komen ze tot een checklist met criteria voor recensies. Bij opdracht 5, ten slotte, gebruiken ze deze checklist om recensies te beoordelen: voldoen de recensies aan de opgestelde criteria?

LES 2

Het schema hieronder laat zien op welke momenten en op welke manier de leerlingen samenwerken in deze les:

Opdracht	Klassikaal	Individueel	Duo	Viertal
6		X		
7		X		

In deze les schrijven de leerlingen a.d.h.v. een checklist zelf een recensie. Voordat ze gaan schrijven maken ze een schrijfplan waarin ze in trefwoorden weergeven wat in elk onderdeel van hun recensie beschreven zal worden.

LES 3

Het schema hieronder laat zien op welke momenten en op welke manier de leerlingen samenwerken in deze les:

Opdracht	Klassikaal	Individueel	Duo	Viertal
8				X
9		X		

In deze les staat het verbeteren van de geschreven recensie centraal. Met behulp van de feedback van medeleerlingen én van de docent verbeteren de leerlingen hun eigen recensie.

LES 4

Het schema hieronder laat zien op welke momenten en op welke manier de leerlingen samenwerken in deze les:

Opdracht	Klassikaal	Individueel	Duo	Viertal
10		X		
11		X		

In deze les sluiten de leerlingen het onderwerp recensie af en staat het gebruik van een recensie in de functionele context centraal. De leerlingen oefenen met het gebruiken van recensies in het dagelijks leven.

Wat wordt van de docent gevraagd?

Hieronder wordt bij enkele opdrachten uit deze lessen aangegeven wat er voorbereid moet worden door de docent of wat aandachtspunten zijn tijdens de uitvoering van de lessen.

LES 1

- Kopieer voor alle leerlingen de opdrachtbeschrijving
- Kopieer voor alle leerlingen werkblad 1-4
- Kopieer voor elk tweetal twee voorbeelden van recensies, zie bijvoorbeeld:
 - Voor recensies van recent uitgebrachte boeken: <http://www.pluizuit.be/boekenvanaf12.htm> (12+)
 - en <http://www.pluizuit.be/boekenvanaf14.htm> (14+)

Of: <http://www.hebban.nl/>

- Voor recensies van recent uitgebrachte films: <http://www.film totaal.nl/recensies.php>

- Voor recensies van recent uitgebrachte cd's: <http://www.nu.nl/cd-recensies/>

- Zet het format voor de checklist (Werkblad 3) op het bord

Opdracht 4

Laat de leerlingen suggesties doen voor wat in die kolom moet komen te staan. Ze kunnen hierbij de informatie gebruiken die ze op Werkblad 2 gelezen hebben. Ze komen zo zelf tot de lijst van criteria waaraan recensies moeten voldoen. Zie het Antwoordmodel voor het ingevulde schema.

LES 2

- Kopieer voor alle leerlingen Werkblad 5.
- Bepaal op welk moment de leerlingen hun eerste versie van de recensie digitaal in moeten leveren.

Opdracht 6

Licht, voordat de leerlingen deze opdracht maken, toe wat een schrijfplan is (een schema waarin je je ideeën voor een tekst alvast vastlegt) en wat het nut ervan is (je hebt dan al in je hoofd hoe je tekst eruit komt te zien en dat helpt je bij het schrijven van je tekst). Een schrijfplan is een geëigend middel om te komen tot een gestructureerde uiteenzetting van de schrijfideeën. Ter overweging: u kunt er ook voor kiezen om de leerlingen bij deze opdracht niet per se te laten werken met een voorgestructureerd plan. U kunt hen de gelegenheid geven zelf te experimenteren. Ze kunnen zo ontdekken wat bij hen past: een schrijfplan, een woordweb, een lijstje woorden e.d.

Opdracht 7

Begeleid de leerlingen tijdens het schrijven door ze te herinneren aan de checklist (Werkblad 3) en ze te vragen hoe ze de punten op de checklist verwerkt hebben/gaan verwerken in hun tekst.

Het schrijven van de recensie kan makkelijker gemaakt worden door het aantal doelen waaraan de leerlingen moeten voldoen te beperken. U kunt bijvoorbeeld twee of drie punten van de checklist (Werkblad 3) kiezen i.p.v. de leerlingen aan alle punten te laten voldoen. U kunt hierin ook differentiëren: de sterke schrijvers wat meer doelen geven, de zwakke schrijvers minder doelen.

LES 3

- Schrijfproducten voorzien van feedback
- Kopieer voor alle leerlingen Werkblad 6

Opdracht 8

Geef, voordat de leerlingen deze opdracht gaan maken, voorbeelden van goede feedback waar je als schrijver ook echt wat aan hebt. Voorbeelden:

- Slecht bruikbare feedback: De opbouw van je tekst klopt niet. > dit is geen feedback die zegt wat de schrijver kan doen om zijn tekst te verbeteren.
- Bruikbare feedback: Ik denk dat je de opbouw van je tekst nog kunt verbeteren door je mening niet meteen in de inleiding te vertellen, maar in de inleiding alleen algemene informatie over je product te geven. Bij de interpretatie kun je dan je mening geven. > deze feedback geeft concrete tips hoe de schrijver zijn tekst kan verbeteren.

Elk groepje kiest bij deze opdracht de recensie die zij de beste van hun groepje vinden. Geef gelegenheid om die beste recensies voor te (laten) lezen aan de klas.

Opdracht 9

Geef voorafgaand aan de les schriftelijk feedback op de recensies van de leerlingen. Gebruik daarvoor de checklist (Werkblad 3) als leidraad.

LES 4

- Kopieer voor alle leerlingen Werkblad 7
- Kopieer voor de leerlingen het boekje met alle recensies van de klas

Opdracht 11

Bundel de recensies van alle leerlingen in een boekje. Kopieer dit boekje voor alle leerlingen.

WERKBLAD 1

Recensies verkennen

Kolom 1: Wat valt je op aan de inhoud van jouw recensie?	Kolom 2: Vond mijn klasgenoot dat ook in zijn/haar recensie?	Kolom 3: Is dit een belangrijk aandachtspunt bij het schrijven van een recensie, denk je?
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE
Wat valt je op aan het taalgebruik van jouw recensie?	Vond mijn klasgenoot dat ook in zijn/haar recensie?	Is dit een belangrijk aandachtspunt bij het schrijven van een recensie, denk je?
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE
Wat valt je op aan de schrijfstijl van jouw recensie? Wat voor toon gebruikt de schrijver?	Vond mijn klasgenoot dat ook in zijn/haar recensie?	Is dit een belangrijk aandachtspunt bij het schrijven van een recensie, denk je?
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE
	☐ JA ☐ NEE	☐ JA ☐ NEE

WERKBLAD 2

Informatieblad recensie

Een bespreking van een film, een boek, _____, _____, _____ of een _____ noem je een recensie. Een recensie wordt geschreven door een _____. Recensies staan in _____, _____ en op _____.

Het doel van een recensie is dat je de lezer van jouw lees- of kijkervaring overtuigt. Zo zorg je dat de lezers van je recensie het boek wel of niet gaan lezen, wel of niet naar die voorstelling gaan etc.

In een recensie wordt altijd eerst een analyse gegeven van de film, het boek etc. In deze analyse staan de titel en de maker van het product en wordt kort de inhoud beschreven. Dan geeft de recensent zijn _____. Wat vindt hij goed aan het product en wat minder goed? Hij onderbouwt zijn mening met argumenten. Een recensie eindigt met een _____: moet je dit boek wel of niet gaan lezen? Of moet je die computergame nu wel of niet kopen?

Hieronder staan nog wat tips voor als je zelf een recensie moet schrijven.

Tip 1: verklap niet teveel

Geef je mening. Een recensie is geen _____ waarin je driekwart van het boek al verklapt; het is juist de kunst om zo weinig mogelijk over de inhoud te vertellen, maar de lezer van je recensie wel _____ te maken. Je schrijft wat jij van het boek vond, daar draait het om.

Tip 2: onderbouw

Of je het boek nou compleet waardeloos vond of steengoed: zolang je het niet _____, komt het niet over. Met: "*Ik vond het boek niet leuk, omdat het saai was*" kom je niet zo ver. Als je kan onderbouwen waarom je het boek zo saai vond, kom je een stuk _____ over. Bijvoorbeeld: "*ik vond het boek saai, omdat de hoofdpersoon van het boek mij niet wist te raken. Hij zei en deed dingen waar ik niets van begreep en die ik zelf nóóit zo zou doen.*"

Tip 3: geef voorbeelden

Om je verhaal nog beter te onderbouwen, kun je goed gebruik maken van voorbeelden. Nee, daar verklap je heus niet het hele _____ mee, zolang je het maar slim aanpakt.

Hoe het _____ moet: "*De hoofdpersonen zijn egoïstisch: zo begint hoofdpersoon Liz een affaire met haar baas.*" Zo verklap je natuurlijk al bijna de grootste verhaallijn in het boek.

Zo is het beter: "*De alinea's zonder gesprekken laten de gedachten van de hoofdpersonen goed zien. Zo kan Lauren urenlang naar de wolken staren en nadenken over haar leven.*" Je verklapt hier niks, maar legt wel goed uit wat je bedoelt aan de hand van een voorbeeld.

Tip 4: begin goed

BAM! Het beste kun je met de deur in huis vallen: als je _____ spetterend, sprankelend en interessant is, heb je de lezer direct nieuwsgierig. Hij zal je recensie helemaal willen uitlezen.

Hoe begin je dan goed? Je kunt beginnen met een spannende quote of scène uit het boek. De lezer is dan meteen nieuwsgierig: wat is er met Joey gebeurd? Waarom is hij dood?

Een andere manier is om de belangrijkste, spannendste ingrediënten uit het boek in een zin te noemen. "Volwassenen die kinderen slaan, relatieproblemen en nog meer drama: je krijgt het allemaal voorgeschoteld in dit boek." Zolang je een klein beetje van de details geeft, maar nog heel veel verborgen houdt, zul je ook op deze manier je lezer nieuwsgierig weten te maken.

Wat je beter niet kan doen? Zet nooit, maar dan ook nooit je _____ al volledig in de inleiding. Dan heeft het voor de lezer al geen zin meer om je recensie te lezen. Ook is het niet handig om de volledige boekinhoud al te verklappen.

Tip 5: verschillende kanten

In een goede recensie belicht de _____ verschillende kanten van het boek. Aan bod kunnen komen: het thema, de hoofdpersonen, de achtergrond, de schrijfstijl, de structuur, zelfs de spelling, noem maar op. Alles wat jij mee vindt tellen voor jouw _____, kun je beschrijven. Als je de boekcover bijvoorbeeld hartstikke lelijk vindt, kun je dat ook in je recensie zetten. Het is jouw werk en jij beslist! (Zolang je het maar goed onderbouwt: *het past niet bij eerder werk van de schrijver etc.*)

Gebaseerd op: <http://www.scholieren.com/blog/2462/zo-schrijf-ik-een-recensie>;
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Recensie>; www.laaglandlezer.nl/assets/laagland_student/recensie.doc

WERKBLAD 3

Checklist voor het schrijven van een recensie

Definitie: wat is een recensie?		
Doel: waarom wordt een recensie geschreven?		
Inhoud: welke onderdelen bevat een recensie?		
Do's en don'ts: wat moet je wel en niet doen bij het schrijven van een recensie?	Do's:	Don'ts:

WERKBLAD 4

Feedback voor de recensent

Wat vinden jullie goed aan de recensie? (welke punten van Werkblad 3 zien jullie terug in de recensie?)

Wat kan de recensent nog verbeteren? (welke punten van Werkblad 3 zien jullie niet terug in de recensie?)

WERKBLAD 5

Schrijfplan voor een recensie

Inleiding	
Onderwerp: waar ga je een recensie over schrijven?	
Analyse: geef belangrijke informatie over het product en beschrijf kort de inhoud.	
Kern	
Interpretatie: geef je mening met argumenten.	Mening: Argumenten:
Slot	
Conclusie: moet de lezer jouw product wel of niet gebruiken/zien en waarom?	

WERKBLAD 6

Feedback op de recensie van drie klasgenoten

Naam leerling	Tops: Wat vind je goed aan de recensie? Welke punten uit de checklist van Werkblad 3 zijn goed verwerkt?	Tips: Wat kan verbeterd worden aan de recensie? Welke punten uit de checklist van Werkblad 3 kunnen nog beter verwerkt worden?
Leerling 1:		
Leerling 2:		
Leerling 3:		
Punten die ik zelf meeneem bij het schrijven van versie 2 van mijn recensie:		

WERKBLAD 7

Aandachtspunten bij het schrijven van een recensie

Verbeterpunt 1:

Verbeterpunt 2:

Verbeterpunt 3:

Dit doe ik de volgende keer op dezelfde manier:

1.

2.

3.

